

PROTOKOL over

(3/2016)

SSF's hovedstyrelsesmøde

**tirsdag den 10. maj 2016, kl. 19.00,
på Spejdergården Tydal, Tydal 1, 24852 Eggebek**

Delegerede: Annemarie Erichsen, Kirsten Futtrup, Jon Hardon Hansen, Gitte Hougaard-Werner, Anne Mette Jensen, Margret Mannes, Preben K. Mogensen, Petra Mohr, Annette Neumann, Sven Nielsen, Steen Schröder, Niels Wolfsdorf

Andre: Henrik Becker-Christensen, Jens A. Christiansen, Bernd Engelbrecht, Erik Fredens, Werner Görns, Jette Hanisch, Marike Hoop, Nina Lemcke, Rasmus Meyer (Flensborg Avis), Michael Oetzmann, Viggo M. Petersen, Karen Rettig, Dorthe Weis Salchow, Lars Thomsen, Preben Vogensen, Helmuth Wert

Afbud: Tine Andresen, Nadine Baumann-Petersen, Andreas Berg, Franz Dittrich, Bjørn Egeskjold, Jörn Fischer, Niels-Jørgen Hansen, Peter Hansen, Ralf Hansen, Lisbeth Kochanski, Povl Leckband, Manfred C. Nissen, Kerstin Pauls, Gerd Pickardt, Karen Scheew, Karsten Weber

Protokolfører: Optagelse på bånd, JAC/jh

Dagsorden:

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7
2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6
3. Valg af dirigent
4. Protokollen fra den 15. marts 2016
5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
6. Formandens beretning
7. Nyt fra SSF's udvalg
8. Kulturudvalgets beretning v/ Bjørn Egeskjold
- Drøftelse og godkendelse af beretningen
9. Billedsamlingsudvalgets beretning v/ Erik Fredens
10. Eventuelt
11. Evt. lukket møde

Jon Hardon Hansen byder velkommen til hovedstyrelsesmødet på Tydal. En særlig velkomst til de nye medlemmer i hovedstyrelsen: Sven Nielsen for Flensborg amt, Bjørn Egeskjold for Sydtønder amt og Frauke Alberts fra Ejdersted amt.

Man synger "Den grønne søde vår".

Helmut Werth fortæller om Tydal: Stedet blev i 1963 købt af Dansk Spejderkorps og SdU. Stedet blev i starten hovedsageligt brugt af spejderkorpset og deres venskabsforbindelser, og i år med jamboretter havde man ca. 7000 overnatninger årligt, i år uden ca. 1.500 overnatninger mindre. En modernisering af stedet startede grundet pengemangel med små skridt for 27 år siden, specielt for at kunne opfylde diverse myndighedskrav. Efterhånden blev Tydal brugt af flere og til alle mulige tiltag, og der kom internationale gæster. I mellemtiden har Tydal udviklet sig til et internationalt center, det er ikke mere et rent spejdercenter. Hovedbygningen nedbrændte på grund af et mårbid 22. december 2010, og både spejderne og familien Werth blev hjemløse. Stedet skulle selvfølgelig genopbygges. Ved branden var alle bevillinger udløbet, og man skulle nu opfylde alle nye krav m.h.t. bl.a. miljø, infrastruktur, hygiejne etc., hvilket gjorde en genopbygning meget dyrere. Heldigvis fik vi en del tilskud fra landet Slesvig-Holsten, så vi kunne opfylde alle kravene. Det betyder, at Tydal nu har en sengeafdeling, som har hostel-standard, og vi har spejderhytter, teltpladser. Grundet byggeriet blev denne bygning så beskadiget, at den også måtte genopbygges fra grunden. Overnatningstallene er i årenes løb steget til 20.-30.000 årlige overnatninger. Stedet er vokset fra 4 ha til 74 ha. Vi fik en aftale med kommunen og kredsen om nogle græs- og skovområder, som vi ikke brugte til daglig. Iflg. en forpagtningskontakt om 48 ha fik vi 500.000 euro som forskud, som kunne være med til at sikre finansieringen af genopbygningen. I kontrakten blev det fastholdt, at vi stadig kan bruge stedet, som vi altid har gjort, vi kan benytte markerne, skoven og alt hvad der hører til, og vi får disse jordområder tilbage efter 20 år.

Tydal er ikke mere "das Dänenlager", kommunen melder helt klart ud, at det er "vores Tydal". Det betyder, at vi har fået en Flächennutzungsplan, og lige nu arbejder vi på en Bebauungsplan, så der er faste juridiske rammer for Tydals udvikling i de kommende år. Det er ikke mere en spejderlejr men en international børnelejr for alle lige fra nyfødte til 90-100 årige. Stedet har udviklet sig positivt, dog har vi lidt under at måtte sige nej til kunder i ombygningsfasen. Vi har en bevilling til 800 personer på én gang. Der kan overnatte 800 på teltpladsen, der er 40 senge i hovedbygningen og 36 senge i hytterne. Alt i alt kan vi have 1.200 personer på én gang. Siden 2010 har vi kun haft en belægning på 30-35 pct. pr. enhed, så der er plads til flere. Vi arbejder på nye markedsføringskoncepter, men altid under overskriften, at det ikke er et firma, der skal køre rundt, det er et område til unge mennesker fra mindretallet, og gæster derudover skal være med til at betale, at vores organisationer kan bruge stedet for små penge.

Vi er i en god udvikling. Vi har haft det problem, at Tydals ledelse var blevet lidt for stor og lidt for omfangsrig til en landsdelsorganisation som Dansk Spejderkorps Sydslesvig, der i en periode har brugt tid på ombygningen af Tydal i stedet for på udvikling af spejderarbejdet. Tydals status i forhold til myndighederne har været problematisk, især også efter at vi fik Leuchtturmstatus. Vi har nu udarbejdet en kontrakt med Dansk Spejderkorps Sydslesvig. De har stadig deres hjemsted herude, vi har en brugeraftale, og SdU driver stedet. Vi har et personale på en leder, en pedel og en halvdags rengøringskone, hvilket er meget hæsblæsende.

Dansk Spejderkorps Sydslesvig kan være stolte af, at de har drevet stedet i så mange år og ført Tydal til det, det er i dag, nemlig et meget centralt beliggende ungdomssted, hvor der også er plads til de lidt ældre. Vi kan tilbyde forplejning fra et cateringfirma i området, der leverer til rimelige priser, så man er ikke anvist på selvforplejning.

Vi har lige ombygget Tydalgård, der nu har 4 små og store mødelokaler med plads til over 100 personer, så distriktet er velkommen til at afholde årsmøde dér.

Vi har allerede i mange år et vældig godt samarbejde med bl.a. Stevninghus. Jeg er for øjeblikket landsgildemester for Sct. Georgsgilderne i Danmark med 4.500 medlemmer, hvilket er resulteret i flere besøg hernede. Vi har også et godt samarbejde med de tyske spejdere, der jo ikke har gårde som Tydal. I Pinsen har vi besøg af 700 VCP'ér, desuden en dyredag med et Jack Russels-show.

Distriktsformand Werner Görns fortæller om distrikt Eggebæk-Langsted: Distriktet startede i 60'erne med dagligstuemøder og har nu 55 medlemmer og et mødelokale på 5 x 6 m med 7 borde og 30 stole. Sidste år afholdt vi 15 møder med 250 deltagere. I år holder vi årsmøde for 4. gang med deltagelse af ca. 35 medlemmer samt gæster og et orkester. Ved adventsfesten havde vi besøg af en pensioneret tysk præst, der læste juleevangeliet på plattysk. Vi er glade for huset, der igennem årene har gennemgået 3 ombygninger, og vi er spændte på, hvad der sker med hensyn til nedlæggelse af nogle af SSF's forsamlingshuse. Ved vores 60 års jubilæum holdt generalkonsulen festtalen.

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7

Der er ingen spørgsmål.

2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6

Mødet åbnes. Der er 12 stemmeberettigede hovedstyrelsesmedlemmer til stede, og hovedstyrelsen er dermed **ikke** beslutningsdygtig.

3. Valg af dirigent

Jon Hardon Hansen foreslår på FU's vegne Gitte Hougaard-Werner som mødeleder og spørger, om der er andre forslag. Det er der ikke. Dermed er Gitte Hougaard-Werner valgt.

Mødelederen takker for valget og konstaterer, at mødet er rettidigt indvarslet og lovligt.

4. Protokol fra den 15. marts 2016

Da hovedstyrelsen ikke er beslutningsdygtig, kan man ikke godkende protokollen.

5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Da formanden for Kulturudvalget Bjørn Egeskjold har meldt afbud til mødet, udsættes punkt 8 Kulturudvalgets beretning v/ Bjørn Egeskjold til næste hovedstyrelsesmøde. Der er intet under punkt 11 Lukket møde.

6. Formandens beretning

MINDRETALSRÅDET

Mindretalsrådet kom sammen til årets første møde i marts i Heidelberg på Zentralrat der Deutschen Sinti und Romas forretningsadresse ikke langt fra Neckarfloden. I år stiller det danske mindretal formanden for mindretalsrådet, efter at saterfriseren Kalle Schramm har bestridt posten i 2015.

Et emne på den politiske dagsorden, der bekymrer mindretalsrådet, er den stigende fremmedfjendskhed mod og diskrimination af andre etniske grupper i det tyske samfund i forlængelse af hele flygtningeproblematikken. Tilsyneladende er det i dette land blevet komme il faut at krænke retsstatslige grundprincipper. Kriminelle handlinger begået mod asylanter men også mod sinti-romaer og medlemmer af det sorbiske mindretal bifaldes af almindelige borgere, som oplever flygtningestrømmene og den siddende regerings flygtningepolitik som en trussel mod samfundsordenen. Selvmodsigelsen er evident, når man mener at kunne forsvare samfundets demokratiske værdier ved at overtræde samme i forhold til uønskede fremmede mennesker og mindretal. Denne holdning, som synes salonfæhig i brede dele af vort samfund, har mindretalsrådet i en pressemeddelelse taget skarpt afstand fra. Med alle til rådighed stående demokratiske og politiske redskaber skal de negative tendenser i vort såkaldte civilsamfund bekæmpes.

FÆLLESOPGAVER

På mindretalsrådsmøderne kommer repræsentanterne for de fire mindretal med en statusrapport, der informerer om medlemmernes aktuelle situation. Interessant i vores sammenhæng er de fællesopgaver og fællesmål, som mindretalsrådet har sat sig for det kommende år.

På dagsordenen står bl.a. ønsket om, at BMI/ forbundsindenrigsministeriet øger driftsmidlerne til mindretalssekretariatet i løbet af årene 2018-2020. Sekretariatets arbejdsopgaver stiger år for år, og de nuværende midler dækker ikke sekretæren og dennes medhjælperes faktisk ydede arbejdstimer.

Mindretalsrådet undersøger muligheden for at få lavet en fælles vandreudstilling om de fire mindretal i Tyskland, som skal finansieres med tilskud fra BMI. Dette projekt skyldes en forespørgsel fra den tyske ambassade i Bischkek/ Kirgisistan, der ønsker at vise en udstilling med de fire mindretal i forbundsrepublikken i deres lokaler.

Af politiske arrangementer er der planlagt en debat om mindretal og mindretalssprog i både forbundsdagen og forbundsrådet inden næste forbundsdagsvalg i september 2017.

FUEN

På det europæiske plan vil mindretalsrådet med sine stemmer entydigt pege på Dieter Paul Küssner som FUEN-præsident Hans-Heinrich Hansens efterfølger. Dieter sikrer med sin erfaring og sin store indsigt i både nationale og europæiske mindretalsforhold den kontinuitet og pondus, som mindretalsunionen FUEN har brug for netop nu, hvor mange mindretal lider under ustabile og politisk vanskelige tider. Med Dieter som præsident vil der være en garanti for, at to for FUEN vigtige mål skubbes videre frem og tættere mod en løsning.

Det ene mål er en anerkendelse af, at mindretalspolitik ikke blot er et nationalt men tillige et europæisk anliggende. Og det andet mål er realiseringen af Mindretallenes Hus, Europas fredsdokumentationscenter om mindretalsspørgsmål i Flensborg.

Men for at Dieter Paul Küssner kan efterfølge Hans-Heinrich Hansen, skal han vinde kampvalget den 21. maj i den europæiske kulturhovedstad Breslau mod Lorant Vincze, en ungare fra Rumænien.

Endelig understøtter mindretalsrådet FUEN i sine bestræbelser på at føre en dialog med det tyske formandskab for verdens største organisation for regional fred, OSCE. For mindretallene kan yde deres bidrag til sikring af freden på vort kontinent. Ikke uden grund siges det, at god mindretalspolitik også er fredspolitik.

SAMRÅDET

Der er blevet holdt to samrådsmøder siden sidste hovedstyrelsesmøde den 15. marts i Store Vi.

På det ordinære samrådsmøde den 22. marts vedtoges den ny samarbejdsaftale for Samrådet enstemmigt. I forlængelse af vedtagelsen af aftalen blev der valgt et nyt formandskab for Samrådet. Som efterfølgere for formand Peter Lynggaard Jacobsen og næstformand Udo Jessen valgtes enstemmigt som ny formand Christian Jürgensen og som næstformand undertegnede for 2016. Formandskabet står til valg på først kommende samrådsmøde i 2017, da vi befinder os midt i den toårige valgperiode.

MANGLER

Vi er langt fra færdige med at beskæftige os med samarbejdsaftalen, idet vi mangler at drøfte indholdet af seks emneområder under aftalens formålsparagraf 2. Her åbnes der som bekendt op for, at Samrådet ved flertalsafgørelser kan tage stilling til en fælles mission og vision for mindretallet, en fælles sprog- og værdipolitik, en overordnet kommunikationsstrategi, høringer i

forbindelse med sprogcharter og rammekonvention, koordinering i forhold til Sydslesvigudvalget og myndigheder og endelig anlæg og budget. Netop indenfor området anlæg er mindretallet udfordret, hvad angår et tæt samarbejde til gavn for hele mindretallet.

CHRISTIANSLYST

Meldingen den 1. april i år om, at SdU til efteråret vil lukke kursuscentret Christianslyst grundet et årligt tilbagevendende driftsunderskud på mere end 100.000 euro årligt, fik som bekendt mange sydslesvigere og grænseforeningsfolk op af stolen.

Offentlighedens oprørte reaktion i Flensborg Avis på SdU-styrelsens beslutning, afstedkom en indkaldelse til et ekstraordinært samrådsmøde den 20. april. Nogle organisationer kritiserede SdU for ikke at have orienteret Samrådet og derved givet medlemmerne en mulighed for at påvirke ungdomsforeningens beslutning om at lukke kursusejendommen.

Det er vigtigt at slå fast, at SdU var og er i sin gode ret til helt suverænt og uden inddragelse af de andre mindretalsorganisationer at træffe afgørelser, som ligger inden for foreningens vedtægtsbestemte områder. Den gensidige information er ikke en pligt, altså en SKAL- men en KAN-bestemmelse, idet det i samarbejdsaftalen for Samrådet hedder, at man "drøfter og så vidt mulig afklarer spørgsmål af fælles interesse".

LIGGER SOM DET HAR REDT

Mindretallet ligger som det har redt. For det vil jo den decentrale struktur og må derfor affinde sig med, at der træffes beslutninger i mindretallet, som man ingen indflydelse har på, selvom det får betydning for mindretallets trivsel som helhed. Vil man undgå at komme ud i en lignende situation er det bydende nødvendigt, at samrådsmedlemmerne er parate til at indgå i et virkelig forpligtende samspil og samarbejde omkring anlæg. Samrådet har drøftet en fælles ejendomstjeneste, hvor Samrådet i fællesskab administrerer mindretallets bygninger og koordinerer køb og salg, vedligehold, brug eller lukning.

Det blev rimelig hurtigt tydeligt på det ekstraordinære møde den 20. april, at hverken de tilsluttede, sundhedstjenesten, SSW, kirken, biblioteket eller for den sags skyld SSF har midler til at hjælpe SdU med at nedbringe underskuddet og løfte udgifterne til den nødvendige renovering. Endvidere viser det sig, at det hovedsageligt er Grænseforeningen og dens lokalafdelinger samt danske lejrskoler, der benytter sig af Christianslyst.

På den baggrund afgav Skoleforeningen et løfte om at ville bruge centret noget mere, blandt andet i forbindelse med oplysningsprojektet "Oplev Sydslesvig", for derved at øge stedets indtægter. Derudover er Grænseforeningen parat til at støtte SdU med midler til driften, for på den måde at vinde tid til at finde alternative løsninger til den påtænkte lukning.

Mødet endte med, at SdU frem til det næstkommende ordinære samrådsmøde den 25. maj kigger på sagen og indtænker de udspil, Skoleforeningen og Grænseforeningen fremlagde. Hvorvidt det ændrer på ungdomsforeningens beslutning, vil så vise sig i begyndelsen af juni, hvor SdUs styrelse endelig vil tage stilling til Christianslyst fremtid.

Sidste nyt på denne front er meddelelsen i Flensborg Avis i dag om, at Sydslesvigudvalget har ført en samtale med SdUs, Skoleforeningens og Grænseforeningens ledelse om muligheden for at fremtidssikre kursuscentret. Også her synes det mere at handle om at vinde tid til at finde en holdbar løsning end et egentligt tilsagn om flere driftsmidler fra Sydslesvigudvalget til SdU.

Som sagt ved vi lidt mere den 25. maj.

KONTAKTUDVALGET

Den 20. april mødtes mindretallet med mindretalskommitterede Hartmut Koschyk i det såkaldte gæstehus i Kiel ved siden af landdagsbygningen til det årlige kontaktudvalgsmøde. Mødet bar præg af det gode og konstruktive samarbejde med Tysklands mindretalskommitterede omkring dagsordenens aktuelle mindretalspolitiske emner.

Hartmut Koschyk bakkede mindretallet op i dets bestræbelser på, endelig at få mindretalssprogene gjort synlige i public service-medierne som ARD, ZDF og NDR. Et mindretalspolitisk krav som passende kan drøftes i den af mindretalsrådet planlagte debat i forbundsdagen og forbundsdagsrådet. I den forbindelse orienterede jeg Hartmut Koschyk om, at Syltfunk/ Sölring Radio går i æteren på FM-frekvensen 88,1 på øen og FM-frekvensen 100,3 på det sydtønderiske fastland fra og med juni måned. Fra da af vil de tre chartasprog dansk, frisisk og plattysk kunne høres i lokalsenderen.

Også muligheden for at kunne benytte mindretalssproget ved de statslige domstole, hvilket p.t. ikke er muligt, vil Hartmut Koschyk foranledige undersøgt af eksperter tilknyttet justitsministeriet i Berlin, der skal se på hvilke retskrav, der kan udledes af sprogchartaet i den her sammenhæng.

SSW orienterede Hartmut Koschyk om et "lovudkast til styrkelse af de autoktone mindretal". Dette udkast er i mellemtiden blevet vedtaget i landdagen i slutningen af april af alle partier bortset fra FDPs stemmer. I al sin enkelthed sikrer det medlemmerne af Slesvig-Holstens mindretal retten til at benytte deres eget sprog både skriftligt og mundtligt i kontakten med de tyske myndigheder.

Derudover er det retslige grundlag for indførelsen af den tosprogede offentlige skiltning i Nordfrisland vedtaget og realiseringen økonomisk sikret.

Endvidere åbner loven til styrkelse af de autoktone mindretal muligheden for at tilbyde frisisk i vuggestuer og børnehaver. Et sprogpolitisk fremskridt af rang, som er med til at synliggøre mindretalenes eksistens og delstatens enestående sproglige og kulturelle mangfoldighed, som alle kan være stolte af.

MINDRETALLENES HUS

På kontaktudvalgsmødet i Kiel blev det af en ansat i forvaltningen bekræftet, at de 600.000 euro, som Beauftragte für Kultur und Medien i Berlin/ BKM bevilligede i november 2014 til renovering af pakhuset i Flensborghus' baggård, ikke skal bruges i år, men kan flyttes til 2017-2018.

Det letter presset på SSF og giver os tid til at sensibilisere Danmark økonomisk for fredsprojektet. Det vil vi gøre sammen med Hartmut Koschyk, med hvem der er planlagt et møde om pakhusets renovering med udenrigsminister Kristian Jensen i Flensborg i forbindelse med Årsmødet og i København inden sommerferien.

Som bekendt har Flensborg by og Berlin bevilget midler på næsten 900.000 euro. Der mangler fra tysk side således omkring 450.000 euro.

I forbindelse med Ralf Stegners besøg i Flensborg i sidste måned, hvor han besøgte ECMI, FUEN og SSF, vendte vi ved den lejlighed selvfølgelig projektet Mindretallenes Hus. Uden at han kunne love noget, udtrykte han dog en vilje til at kigge på finansloven for 2017 her til efteråret. Vi håber, at renoveringsprojektet på 2,7 millioner euro senest 2020 er realiseret med danske og tyske tilskud.

FORENINGSUDVIKLING

SSF er kommet godt fra start med at foreningsudvikle kulturforeningen, der i sin selvforståelse er det kit, der binder mindretallets rigt facetterede organisationsliv sammen.

Med en ambition om, at alle dansksindede i Sydslesvig ikke skal men vil være medlemmer af SSF, er den foreningspolitiske vision klart og tydeligt formuleret. Den overordnede forudsætning for at opnå dette mål betinger, at der blandt mindretallets medlemmer hersker den naturlige grundholdning, at SSF er den hovedorganisation og folkelige basisforening, der sikrer, styrker og fremmer et samlende fællesskab omkring danskheden i grænselandet.

Kulturforeningens erklærede selvforståelse og vision kræver af alle vore medlemmer fra bund til top en ihærdig indsats og vilje til at foreningsudvikle på kulturtilbuddene, organisationsstrukturen, de digitale og analoge kommunikationskanaler, forsamlingshusene, venskabsforbindelserne hen over grænsen og samarbejdet med de øvrige mindretalsorganisationer.

Det handler om at favne bredt, således at fornyelse og tradition kan gå hånd i hånd, uden at det ny tilbuds attraktivitet skal resultere i, at der ikke længere er ressourcer til det velkendte og fortrolige arrangement, der stadigvæk samler folk.

På klausurmødet i februar besluttede hovedstyrelsen at nedsætte en tænketank, der skal følge foreningens fornyelses- og forandringsproces og sikre, at alle gode ideer og forslag samles og videreformidles ud til vore syv amtsstyrelser og 80 distriktsbestyrelser. Tænketanken består af medlemmerne af forretningsudvalget, fire repræsentanter for hovedstyrelsen, én fra hvert af vore tre stående udvalg samt vor generalsekretær og vor foreningskonsulent, som agerer tovholdere under hele udviklingsprocessen frem mod 2020.

EKSTRAORDINÆRT HOVEDSTYRELSESMØDE

Den 2. maj inviterede hovedstyrelsen/tænketanken til et åbent ekstraordinært hovedstyrelsesmøde. Til dette møde blev Tyge Mortensen, idémand bag projektet "Landsbyhøjskolen", inviteret. Som coach, inspirator og innovativt tænkende menneske, blev han

bedt om at inspirere hovedstyrelsen og fremmødte medlemmer til at starte fornyelses- og forandringsprocessen. Hans idé er, at formidle fortællingen om det attraktive Danmark så spændende og levende gennem SSFs virke, at der skabes en folkebevægelse i Sydslesvig, der medfører, at mindretallets dansksindede ikke kan og ikke vil andet end at blive medlemmer af Sydslesvigsk Forening.

Tyge Mortensens introduktions- og inspirationsoplæg omkring fortællingen om Danmark som et folkebevægelsesarnested på den ene side og på den anden side om et Danmark, som et konstant kreativt, nytænkende og nyorganiserende folkefærd, der formår at skabe nye produktive fællesskaber, var ny viden for den ene og en velkendt oplysning for den anden.

Husker jeg ret, endte inspirationsmødet med, at der helt konkret blev nedsat fem arbejdsgrupper, der nu med hver sit emne har til opgave at videretænke på det og præsentere så vidt muligt et konkret resultat på vort næste hovedstyrelsesmøde den 5. juli i Ladelund. Det er aftalt med Tyge Mortensen, at han til mødet i juli følger op på vort inspirationsmøde den 2. maj og på arbejdsgruppernes resultater.

GENFORENINGSJUBILÆUM

Mandag den 11. april havde Grænseforeningen inviteret Region Syddanmarks formand Stephanie Lose, Syddanmarks borgmestre, en lang række nationale foreninger og repræsentanterne for de to mindretal i Nord- og Sydslesvig, Hinrich Jürgensen og Uwe Jessen fra BDN og Jens A. Christiansen og undertegnede fra SSF, til et fællesmøde omkring 100 året for genforeningen på Folkehjemmet i Åbenrå.

For sønderjyderne og den danske befolkning som sådan er arrangementerne i anledning af 2020 præget af fest og glæde. For de to mindretal er afstemningsdagene den 10. februar hhv. den 14. marts derimod en nederlagets stund. Hverken nordslesvigerne eller sydslesvigerne kom hjem til moderlandet, men måtte affinde sig med en tilværelse uden for rigets grænser. Som årene er gået er den nedtrykte sindstilstand vendt til en aktiv kamp og et lidenskabeligt engagement for opretholdelsen af en dansk hverdag i et tysk flertalssamfund.

Det danske mindretal har gennem de sidste snart 100 år med stor succes med politiske midler kæmpet for sin eksistensberettigelse. Man har sloges for anerkendelse, ligestilling og medborgerskab i et ikke altid velvilligt indstillet flertalssamfund. I dag kan vi med glæde og stolthed konstatere, at vi er blevet belønnet for ikke at have ryddet Danevirke, men standhaftigt at have forsvaret den danske skanse midt i Slesvig. Denne Danmarks gamle grænse mod syd.

Mindretallet lever i bedste velgående og har aldrig stået stærkere i den offentlige bevidsthed politisk og kulturelt som i dag. Det er vel det vi kan fejre 2020. At mindretallet består 100 år efter den tabte afstemning. At mindretallet er med til at berige grænselandet på mange forskellige politikfelter. At mindretallet er og har været med til at skabe et fredeligt samliv mellem flertal og mindretal. At mindretallet kan bruges som erfaringskilde omkring igangsættelse af fredsprocesser mellem stridende parter. At mindretallets fortrolighed med brobyggerfunktionen kan komme konflikregioner i Europa til gavn og stilles EU og OSCE til rådighed, hvis det ønskes.

Mindretallet vil på det næstkommende samrådsmøde drøfte 100-året for genforeningen. Indtil videre er det planlagt, at SSF vil udgive to bøger. Den ene af historisk karakter, den anden en sangbog med sydslesvigske sange. Og så vil vi naturligvis gøre noget særligt ud af Årsmødet 2020.

De nationale danske foreninger er allerede godt i gang med at planlægge markeringer på de relevante historiske dage. Det være sig 10. februar, 14. marts og 5. maj, da de danske soldater kom til Sønderjylland og dansk administration indførtes, den 10. juli, da Christian X red over grænsen ved Christiansfeld, og markeringen af genforeningsfesten den 11. juli i Dybbøl skanser - for bare at nævne nogle af de vigtigste datoer.

Det er tanken, at der nedsættes et præsidium i forbindelse med markeringen af 100-året for genforeningen 2020. Dette præsidium skal Dronningen være protektor for. I det gremium, der består af 16 personer, er det tyske og det danske mindretal repræsenteret ved Hinrich Jürgensen og undertegnede.

Tak for opmærksomheden.

Mødelederen spørger, om der er bemærkninger til beretningen.

Preben Kortnum Mogensen: Vi skal alle tænke over, hvad vi vil gøre i anledning af jubilæet i 2020, det er godt at få begyndt på debatten. Har for længe siden foreslået, at der i 2020 holdes årsmøder også i Åbenrå, Sønderborg, Tønder og Haderslev, eller ét stort folkemøde mellem Kongeåen og Ejderen med deltagelse af Majestæten, evt. på Dybbøl den 11. juli. Betragter det som meget uheldigt, at SdU ikke på forhånd har orienteret Samrådet m.h.t. Christianslyst. Der er en forklaring på, hvorfor man ikke har gjort det, men det var ikke et godt signal. Forventer, at de andre organisationer og institutioner i solidaritet med SdU påpeger, at det ikke var godt. Mindretallet er forpligtet til at kritisere hinanden, når man foretager sig ting, som de andre mener er forkerte og ikke giver mening. Man kunne tage mange gode ting med fra det ekstraordinære hovedstyrelsesmøde om foreningsudvikling. Håber det frugter i noget konkret på hovedstyrelsesmødet den 5. juli. Der var mange gode bemærkninger undervejs, f.eks. selv om vi som ansatte lever af mindretallet, så lever vi især i det. Jon kom også med en mindeværdig bemærkning, nemlig at vi ikke hele tiden skal sige, at folk SKAL være medlem af SSF, men sørge for, at alle VIL.

Jon Hardon Hansen svarer, at SdU godt kunne have informeret om beslutningen om at lukke Christianslyst, men var iflg. samarbejdsaftalen ikke forpligtet til det. På en måde er det godt, at de ikke har gjort det, fordi vi netop så kan diskutere, hvordan vi sikrer, at vi virkelig informerer hinanden, når en enkelt organisation skal beslutte noget, der har betydning for hele mindretallet. Vi skal diskutere, hvordan vi holder hinanden fast på, at der skal være en informationspligt, som giver tid til at agere. Der har været juridiske grunde og hensyn til medarbejdere, men man kunne jo have orienteret Samrådet på et lukket møde. Vi kan nu tage fat om nældens rod og afklare problematikken omkring den gensidige information om afgørelser, der har betydning for hele

mindretallet. Bemærkningen om at vi ikke hele tiden skal sige, at folk SKAL være medlem af SSF, men sørge for, at alle VIL stammer fra vores amtskonsulent Peter Hansen i Husum.

Kirsten Futtrup: På hovedstyrelsesseminaret ønskede folk at mindretallets ejendomme skal være et fælles anliggende og noget, alle kan benytte sig af. Vi må finde frem til en løsning, så vi kan udnytte alle de bygninger vi har og hjælpe hinanden med at få liv i de bygninger, der er.

7. Nyt fra SSF's udvalg

Gitte Hougaard-Werner: Årsmødeoversigten på hjemmesiden á jour-føres jævnligt. Årsmødekontakt udkommer 26. maj og indeholder også det samlede program. Håber, at vejret holder. Evalueringsmødet afholdes på Slesvighus 11. juli kl. 19. Håber at mange vil deltage og komme med både positiv og negativ kritik. Datoerne for årsmøder i 2017-2018-2019-2020 ligger sammen med en masse andre spændende ting på hjemmesiden.

Nina Lemcke fortæller, at den nye teater- og koncertbrochure er ved at være færdig, og salg af billetter starter 2. juni. Brev til abonnenterne går ud i disse dage. Børneteater er også ved at være på plads. Kulturudvalget står for koncert med Sigurd Barrett 16. juni med forestillinger for børn om dagen i Ansgar Kirke og koncert på Flensborghus om aftenen. 6. august står vi for en koncert inden for rammen af Flensburger Hofkultur.

8. Kulturudvalgets beretning v/ Bjørn Egeskjold

Punktet udgår.

9. Billedsamlingsudvalgets beretning v/ Erik Fredens

Vi har haft en god udlånsaktivitet i det forgangne år, og vi har afholdt en hel del konstruktive udvalgsmøder. Og så har vi endda fået et nyt medlem, idet Grethe Bay indtræder, og indtager den tomme plads, der længe har stået og ventet på den rette person. Vi glæder os rigtig meget til samarbejdet med hende, samt det friske pust, hun helt sikkert vil bidrage med.

Vi har igen i år modtaget gaver til samlingen, nemlig fra boet efter Harry Jensen, og det er vi meget glade for. Det drejer sig om en sammenhængende serie på tre værker af Chr. Schade i lakeret akryl i formatet ca. 40 x 80 cm, med hans velkendte nonfigurative og stramt geometriske motiv. De bør udlånes samlet, og vi ser frem til at finde en væg hertil. Desuden fik vi et indrammet og signeret træsnit i flere farver af Bjørn Nørgaard, som vi jo kender fra udsmykningen i Helligåndskirken, med titlen Euftrat og Eurydike, samt en mappe med en hel del uindrammede raderinger og tegninger, som vi skal have set nærmere på. Vi glæder os over, at der er nogen rundt omkring, der tænker på os, når de har værker til overs, og specielt af sydslesvigske kunstnere.

Vi har foretaget følgende indkøb af kunst: To billeder af Tine Bay Lührssen, som vi fandt på hendes udstilling med titlen: "Listen to your Eyes", som hun afholdt sidste sommer på biblioteket i Sønderborg. Begge benævnt "still life#22 og 23". Det drejer sig om blyantstegninger på krydsfinér, lak og finér med målene 50 x 70 cm. De er abstrakte i motivet og æstetiske i virkningen. Kunstneren leger med samspillet mellem materialer og former. Værkernes virkning forstærkes, når de hænger sammen. Tine bor i dag i Düsseldorf, men stammer fra Flensborg. Efter studentereksamen på Duborg-Skolen uddannede hun sig på kunstakademiet i Hamborg, og lever nu som udøvende kunstner. Billederne kan ses på væggen i Copy/layoutafdelingen.

Vi har desuden købt et maleri af Hans Clausen med titlen: "Hav", fra udstillingen: "Det fjerde sprog – 2 sydslesvigere mødes", som blev afholdt på udstillingsstedet Kunstværket i Odder, den anden deltager her var Inka Sigel, som vi også tidligere har købt værker af.

I november besøgte vi Chr. Schade i Hørup i anledning af kunstnerens 80 års fødselsdag. Her købte vi to store værker af ham (100 x 100 cm med titlen "Komposition i gul") i hans karakteristiske grafiske stil. Vi håber at udlåne dem samlet, da de supplerer hinanden fornemt.

Julemærkets ide og udførelse blev lagt i hænderne på Vajka Thomsen, der i en periode i forsommeren var praktikant hos Lisbeth i Layout afdelingen, og her fik til opgave at designe en serie udkast. Det blev en stor succes. Motivet var julekugler på en grøn baggrund. Et mærke med en rød julekugle blev valgt til motiv for årets julepin, der laves i 250 eksemplarer. Det er 3. gang, vi laver denne lille ekstra nål til knaphullet, og den har vist sig at være lidt af et hit, for den er hurtigt udsolgt. Vi har på fornemmelsen, at den er ved at blive et samlereobjekt. Så hvem ved, måske bliver den en dag en formue værd. Helt udsolgt blev den alligevel ikke, som vi ellers troede, da der efterfølgende dukkede 29 stk. op af gemmerne et eller andet sted. De kan købes til halv pris, beder Lisbeth mig side.

Julemærket blev brugt som et element i en projektopgave på Vajkas grafiske uddannelse, og jeg kan ikke dy mig for at oplæse hendes egen analyse, som den fremtræder i opgaven. Man får her et lille indblik i, hvor mange overvejelser der indgår i processen - og så endda i så lille et mærke. Hun skriver, under overskriften "Design- og kommunikationsanalyse":

Julekuglerne er en fast bestanddel af juletræets pyntning, og de er let genkendelig. Jeg har arbejdet med de traditionelle grangrøn, snehvid og blodrød. Baggrunden består af enkelte grangrene der er lagt over hinanden, så det ligner et juletræ, som julekuglerne hænges på. Julekugler er i farverne rød, sølv og guld, da det er julekuglernes mest typiske farver. Der er 11 forskellige motiver, så ikke en eneste kugle er ens. Motiverne omfatter traditionelle julesymboler, som rensdyret Rudolf, englen Gabriel, juletræet, snefnug og candy cane, mens de resterende 3 kugler supplerer billedarkets helhed med prikker og striber som pynt. Dermed har jeg prøvet at fange julens kendetegn i hver julekugle. Julekuglernes toppe er i tre forskellige gråtoner, for at gøre det til et mere realistisk design. Julemærkerne er designet i Illustrator. Både julekuglerne og baggrunden blev lavet i dette program. Efterfølgende blev InDesign brugt til opsætningen af gridet, der var fastlagt i forvejen, og teksten. Gestalt loven om lighed bliver brugt, da kuglerne ligner hinanden og derved opfattes som helhed.

Jeg har anvendt dele af AIDA-modellen. Attention på julemærkearket er julekuglerne, der med deres farver og lighed fanger opmærksomheden. Interest er overskriften, der fortæller, at dette omhandler "Jul i Sydslesvig". Desire bliver vækket ved den automatiske donation ved købet af produktet. Den appellerer til modtagerens patos, da de samtidig med købet kan gøre noget godt i juletiden, uden at det er forbundet med flere krav til dem end ét køb.

Fonten, jeg har brugt, er skriftfamilierne Century Gothic og Kalinga. Disse blev valgt for at forene vores moderne samfund med den gamle tradition af juletræet. Begge fonter er groteske. X-højden er 2/3, hvilket gør den let læselig. Skriftsnittet Century Gothic har jeg valgt som Displaytypografi i Bold, så det er mere iøjefaldende. Størrelsen er på 26 pt. så den fremtræder tydeligt. Skriftsnittet er høj og smal, hvilket giver den udseende af et narrow-skriftsnit, hvilket det dog ikke er.

Teksten er negativ, da baggrunden er meget mørk, dette virker godt, da teksten ikke er særlig lang og læsevenligheden derved ikke hæmmes. Kalinga fonten bruges til infotekst på de enkelte julemærker. Den har ingen linjevariation og store runde former, der passer godt til de runde julekugler på mærkerne.

Jeg kan tilføje, at det gik rigtig godt med online bestillingen af både mærker og julepin, som vi prøvede for første gang sidste år. Bestillingsformularen finder man på SSF's hjemmeside, som sendes til bogholderiet, hvor køberen har anført leveringsformen, selvfølgelig eller postforsendelse, og så sender bogholderiet mærkerne ledsaget af en postopkrævning. Nemt og smart og helt klart et tiltag, der har øget salget af mærkerne.

Kunstnerkortet: Her ville vi egentlig have valgt et motiv fra et af de indkøbte værker af Tine Bay Lührssen, men vi fik oppe fra et hint om, at her var vi vist ved at blive lidt for moderne, så vi valgte det sikre, nemlig en akvarel af Sophie B. Jensen "Julestjerne", som også blev et meget vellykket kort. Billedet hænger i dag på Husumhus.

Tak til udvalget for det gode samarbejde i det forgangne år.

Bernd Engelbrecht spørger, hvor langt udvalget er med det elektroniske julemærker.

Erik Fredens svarer, at arbejdet står stille, idet det er vanskeligt at få op at stå.

10. Eventuelt

Jens A. Christiansen: SSF er igen i år repræsenteret ved Folkemødet på Bornholm. Sammen med Grænseforeningen og Sydslesvigudvalget står vi for 3-4 debatarrangementer: 1. Tysklandsstrategien, som bliver præsenteret af udenrigsminister Kristian Jensen, 2. Et mindretalspolitisk topmøde med blik på de europæiske mindretalspolitiske perspektiver, 3. "Hvad kan grænselandet lære flertalskulturen?", hvor vi kigger på det folkelige arbejde og den pædagogiske udfordring ved mindretalsskoler. Her deltager bl.a. undervisningsministeren og en repræsentant for det tyske mindretal deltager. Alt i alt har vi en flot og god besætning. Vi har i år et tæt samarbejde med Grundtvigsk Forum, Friskolernes Forening, Efterskoleforeningen og

andre i et fælles telt centralt på selve folkemødepladsen. Denne placering kan nok åbne op for flere besøgende i vores telt. Vi håber igen på et vellykket arrangement, og at vi efterhånden har fundet en form, vi kan håndtere.

I slutningen af juni kommer Nordisk Råds Præsidium til Sydslesvig, hvor de besøger Landdagen i Kiel. Her åbnes der officielt op for, at Landdagen og landsregeringen i fællesskab får en observatørpost i Nordisk Råd. I Flensborg besøger de Nordisk Informationskontor og SSF, altså også et arrangement, der vil tiltrække sig opmærksomhed. Vi regner med et deltagertal på 25-30 nordiske politikere.

Preben Kortnum Mogensen: Hvor vidt er man nået i forbindelse med indsamling af email-adresser med henblik på at kunne målrette vores offentlighedsarbejde? En del distrikter i Flensborg har allerede gjort en stor indsats på området, og vi har registreret email-adresser på halvdelen af husstandene. På et formandsmøde er vi blevet enige om at begrænse antallet af postforsendelser så meget som muligt, og målet er, at vi 2 gange årligt (før årsmødet og før jul) udsender et fælles hæfte med omtale af alle distrikters program

Hertil svarer Jens A. Christiansen, at det nye software-system implementeres først på efteråret. Vi vil køre nogle kampagner via Kontakt, hvor medlemmerne opfordres til at meddele os deres email-adresser.

11. Lukket møde

Der er intet under punktet.

Som afslutning synges "Sig månen langsomt hæver".

22.06.2016
JAC/jh